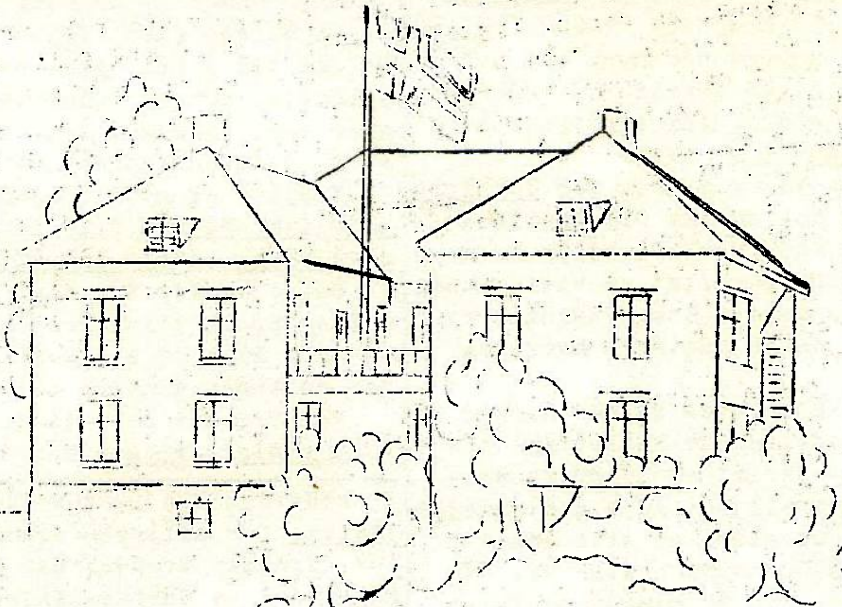

FRITT

LAND

1944.

1944.

17 mai

Nr. 28. - 1. årg.

Onsdag 17. mai 1944.

17. M A I .

"Igjen er det 17. mai. Igjen er det vår i Norge, det fagreste av alle land. Men aldri møttes vel norske kvinner og menn for å feire denne vår lyse vardag under vekten av et mørkere alvor" - begynte Fridtjof Nansen sin 17. mai tale i 1915.

Idag kaster vel verdenskrigen en dystre skygge over vårt land enn dengang, et mørkere alvor knuger oss, men situasjonen er likevel en parallell. Og Nansens ord passer nå som dengang.

Men så passer ikke talen lenger. Nansen ga ut trykk for dyp skuffelse over nordmennenes holdning. De stod splittet, enhver tenkte p. sitt, fedrelandets skjebne vedkom likesom ikke dem.

Idag står nordmennene samlet. De fire år vi har gjennomlevet, har utløst og stillet i relieff følelser, instinkter og egenskaper hvis eksistens vi knapt nok ante. Nazismen brakte den hesligste råtten fram i dagslys. Fedrelandskjærligheten framkallte en offervilje, et mot og en trofasthet som ingen grenser visste. Idag står det norske folk samlet for med vilje, evne og karakter å kjempe for sin frihet og selvstendighet.

De som ikke lenger kunne kjempe effektivt mot fienden har hjemme besluttet - med vår kongefamilie i spissen - å dra fra landet, for ute å kunne kjempe og arbeide for sitt lands framtid. I luften, til lands og til sjøss har den norske soldat uavkortet satt livet inn, og mange er de ofre kampen har krevd. Vi hedrer deres minne!

Også hjemme kjempes det brennende for frihet og selvstendighet. Vi har vist at den ånd som for 130 år siden skapte verket på Eidsvoll er udrepelig i oss. Trass forfølgelse og terror er det i alle lag av folket fra første stund kjempet hårdnakket og uten svik.

Daglig driver tapre menn og kvinner sitt skjulte arbeid for land og folk. Daglig reiser modige menn og kvinner seg i åpen opposisjon til undertrykkerne. Fra alle grener av lands- og

næringslivet står nordmenn opp for å verge sine prinsipper, sin rett, sin frihet. Landets frihet kjemper de for, med selve livet som innsats.

Dere som er gått i døden for vår skyld, hjemme og ute, dere som sitter i fangenskap for vår skyld, her og i Tyskland, dere har ikke ofret forgjeves. Dere har stålsatt oss andre og vist oss veien vi skal følge. Dere har vist volds mennene vårt folks opprinnelige og ukuelige frihetsånd.

I sin 17. mai tale i 1915 siterte Nansen hva en amerikansk forfatter skriver om Norge: "Den beste plass for en frihetsstatue ville bli et av hine værharde ness på Norges vestkyst, som skyte ut i havet mot England og Amerika. Her i dette land ser menneskene mot himmelen, mot havet, mot fjellene etter ideer, varsler og ledestjerner, og der lærer de sannhet, frihet, uavhengighet!"

Kan vi si dette om vårt land idag? spurte Nansen tvilende dengang i 1915. Nå ville han ikke ha spurt slik. Vi har vist oss verdige den frihet vi så innbitt kjemper for.

Idag 17. mai, frihetens dag, sender alle nordmenn med ærbødighet sine tanker til ham som så utrettelig strid for vår rett til frihet, Kong Håkon. Vi vet at vår Konge idag mer enn noen sine følger oss i tankene, og inderlig lengter etter den dag da han igjen kan forenes med sitt folk i sitt land.

Vi har gjort hans valgspørsmål til vårt, og vi vil fortsatt følge det som vi har sett ham følge det i alle år. - ALT FOR NORGE. - Intet offer er for stort. Vi vil vise at vår frihetkjærlighet er udrepelig. Vi vil vise at vi makter fortsatte verket fra 1814.

MOBILISERINGEN KOMMER!

Den 19. mai og de nærmest følgende dager vil det norske folk gjennom aviser og oppslag få vite at årsklassene 1921-22-23 skal møte til registrering på arbeidskontorene. Påskuddet blir naturligvis "nasjonal arbeidsinnsats".

I kunnegjøringen vil det bli sagt at innkallingen skjer til jordbruk, skogbruk, bygge- og anleggsvirksomhet. Men enhver nordmann vet hva det betyr: Guttene i 21-23 årsalderen - det beste soldatmateriellet - skal inn i krigen på tyskernes - f i e n d e n s side!

Det må aldri skje. Vi er i krig med Tyskland. Den norske marine og det norske flyvåpen har vært i uavbrutt kamp med Tyskland siden 9. april 1940. Hjemmefronten har ført en bitter kamp siden landhæren måtte kapitulere. Tusenvis av nordmenn har stupt i denne kampen - hver dag føyes nye ofre til.

Her har ingen lov å svikte! Nå har heller ingen lov å la seg berolige av nazistiske dementier eller løfter. Skremt av hjemmefrontledelsens parole om streik mot AT p.g.a. mobiliseringsfaren, sendte Quisling ut sitt dementi: bare vanlig styrke, 8000 mann, skulle ut. Nå kan enhver bedømme verdien av hans dementi. 3 årsklasser: 80-90 tusen mann - skal ut og tjene fienden.

Husk Riisnæs' brev: 5 årsklasser ble tilbudt fienden.

Husk Quislings stadig gjentatte tilbud til der Führer: 3 divisjoner.

Nå har tyskerne funnet tiden inne til å ta imot tilbudene. Overskriftene i dagens aviser taler sitt tydelige sprog om det som kommer.

Både tyskerne og quislingene har lært å kjenne det norske folk såpass godt at de vet at det ikke nytter å gå til åpen mobilisering. Derfor må de kamouflere den som matauk og vedhogst og lignende nasjonalt arbeid. Og ungdommen i skog- og jordbruk og "livsviktige" bedrifter vil kanskje slippe i første omgang. Skulle noen ha lyst til å la seg berolige av slike påskudd, minner vi om den forordning som sto i avisen nylig, om at "yrkesfremmed" arbeidskraft ikke lenger kunne skrives ut til landbruket.

Nei - nå er det alvor! Tyskerne er presset på alle fronter, invasjonen henger over dem som en mare dag og natt. Nå griper de til desperate midler for å styrke sine fronter. De vil sikkert bruke grove trusler. De vil kanskje true med å ta fra oss rasjoneringskortene. La deg ikke narre av det. Det ordner seg. Ingen trofast nordmann skal komme til å sulte.

Gjør din plikt, selvom det skal svi! Det nytter ikke å vike tilbake for tanken på arrestasjon. 20 tusen nordmenn har gått den veien i de siste årene, det er en dagligdags ting. Norge er i krig idag, og krig føres ikke uten offer og voksen manns mot. La deg ikke forlede av at noen skal ha gitt etter. Følg bare din egen samvittighet!

Stopp mobiliseringen! Norges folk, slå ring om vår beste ungdom! Styrk den til å gjøre det som den vet er rett, hjelp den om den kommer i fare. Ta den risiko som skal til for å gi støtte og råd som duger! La ingen bli stående alene og uten hjelp, som offer for den felles sak. Hjelp med arbeid og husly, med mat og klær!

Det nytter å gjøre motstand. Vi kvalte ungdomstjenesten, forpurret rikstinget og har gjort Arbeidsinnsatsen til en fiasko. (Fra Stor

Oslo er under 10 prosent av de utkalte reist).

Vi må stå fast. Ingen ting nå kunne skremme oss til å bli tyske soldater eller hjelpe-soldater. Det er landsforrederi, og den som gjør seg skyldig i det, vil ubønnhørlig bli stillet for krigsrett etterpå.

Parolen er gitt: Ingen møter til registrering, selv ikke de som blir lokket med at de foreløpig skal slippe å bli innkalt til tjeneste.

Snart kommer vår dag! Husk general Ruges siste appell til sine soldater om å holde seg beredt. Hvis du alt befinner deg i en tysk leir har du ingen sjanser til å bli med på befrielsen.

Vær tro mot ditt land, din konge og ditt folk. Nøkt registreringen koste hva det koste vil.

NYHETERE FRA LONDON TIRSDAG ETTERMIDDAG.

Italia. Den allierte framgang i Italia fortsetter. Franske tropper har gjennomtrengt den mitre del av Gustav-linjen, og fortroppene befinner seg på framrykning mot Hitler-linjen, høyre fløy. Tyskernes flanker blir stadig alvorligere truet av engelskmennene og amerikanerne. De allierte har trengt dypt inn i de tyske forsvarsstillingene i Liridalen og N om Garigliano. De alliertes mål er å nå de 2 hovedveiene til Roma, Via Appia og Via Casilina. De franske tropper som opererer på mitre del av Gustav-linjen, har skapt kaos i 71. tyske divisjon, som trekker seg tilbake. Av denne tyske divisjonen er det 131. regiment tilintetgjort. Hovedkvarteret ble erobret sammen med regimentsjefen. Amerikanske tropper har befestet Spigno og har holdt stillingen mot alle tyske motangrep. Britiske tropper har utvidet bruhodene ved Rapidoelva og ytterligere utvidet bruforbinnelsen over elva. Igår gjorde det allierte flyvåpen 1800 utfall. - I Lombardiet, Piemonte og Toscana har friskarer utkjempet regulære slag mot tyskerne. Friskarene blir understøttet med ammunisjon og mat fra britiske og amerikanske fly. Togforbinnelsen fra Firentze og sørover er praktisk talt stanset. Dette skyldes for en del friskarenes virksomhet.

Englands understøttelse av russerne. I de siste 2 1/2 år har russerne fått materiell fra England til et meget stort beløp. Det er levert 5.000 tanks, 7.000 fly og store mengder ammunisjon og forsyninger, deriblant legemidler.

Jugoslavia. Titos offensiv har fortsatt god framgang.

Vestfronten. Invasjonsbombingen fortsetter. Blant målene var Ludwigshafen,

Østfronten. Intet spesielt nytt meldes fra Moskva. Vellykket russisk luftangrep mot tysk konvoj ved Kirkenes. 3 skip senket, 3 satt i brann.

Det forlyder at tyskerne har gitt ordre til at de norske aviser i 3 uker framover skal ta inn løgnpropagandaen om avtalen mellom Russland og Norge. Igjen undervurderer de nordmennenes tenkevne. Det er jo innlysende at tyskerne skal drive ut av de okkuperte land selv om de allierte styrker skulle måtte overskride landegrensene.

ALLE GODE NORDMENN HOLDER SEG INNE ETTER KL. 19
17. MAI.